

Remissvar avseende Jordbruksverkets rapport ”Krav på att hålla djur lösgående – konsekvenser, övergångsbestämmelser och andra incitament än lagstiftning (rapport 2019:17)”

Inledning

Ekologiska lantbrukarna anser att Jordbruksverkets utredning om lagkrav för lösgående djur på flera sätt är väl avvägd, men att den missar viktiga aspekter vad gäller de ekonomiska konsekvenser som ett lagkrav kan få - speciellt för lantbrukare med mindre besättningar. Ekologiska lantbrukarna är emot ett lagkrav för lösgående djur om det inte finns en realistisk ekonomisk plan för genomförandet och för hur de små gårdarna ska kunna vara kvar i produktion.

Störst konsekvenser för de mindre gårdarna

De mindre gårdar som fortfarande har äldre stallar med uppbundna djur har oftast av olika skäl inte möjlighet att utöka produktionen. Jordbruksverket nämner många ekonomiska konsekvenser i sin utredning, men om vi ska införa ett lagkrav på lösgående djur måste det också finnas en ekonomisk lösning på hur en ombyggnation på mindre gårdar ska gå till.

Idag finns möjligheten att söka investeringsstöd för en ombyggnation, men dock är en utökning av produktionen generellt en förutsättning vilket är densamma för att få banklån. Det finns i dagsläget få eller inga banker som ger lån till en mjölkproduktion med 25 - 45 mjölkkor, vilket är dagens storlek på de ekologiska besättningarna med uppbundna kor.

Den vanligaste orsaken till att man inte vill/kan utöka en besättning är brist på arealer för bete och vallodling. Ekologiska lantbrukarna ifrågasätter starkt att det ska vara en självklarhet att man som lantbruksföretag måste växa för att kunna finnas kvar.

Ekologiska lantbrukarna anser vidare att ett lagkrav förutsätter ett stöd för ombyggnation för lantbrukaren att söka, t ex i form av en viss summa pengar per koplats. Att ökade rådgivningsinsatser skulle lösa en i grunden ekonomisk fråga är något som vi är mycket tveksamma till. Vi tycker istället att rådgivningspengarna ska fördelas till öronmärkta investeringsstöd som är möjliga att söka och beviljas även utan att behöva bygga ut eller växa i besättningsstorlek.

Vi menar att alla gårdar är viktiga, såväl stora som små. De små gårdarna är viktiga för den biologiska mångfalden, för en levande landsbygd, för den långsiktiga livsmedelsförsörjningen i hela landet, för

Sveriges lantraser och för bevarande av fåbodar. En omställning till lösdrift måste få ta tid och detta för att ingen lantbrukare ska tvingas till förändring i förtid.

I många delar av Sverige har antalet mjölkgårdar redan nått en kritisk gräns där service och t ex tillgång till veterinär äventyras för de jordbruk som finns kvar. Det är viktigt att på alla sätt värna om de kvarvarande djurgårdarna. Övergången till lösdrift får inte ske på bekostnad av fler nedlagda jordbruk och ökad koncentration av djur i stora enheter.

Ekologiska lantbrukarna anser att de biologiska förutsättningarna finns för att ta hand om Sveriges landsbygd, men att de ekonomiska förutsättningarna saknas.

EKOLOGISKA LANTBRUKARNA

Sofia Sollén-Norrlin, Verksamhetsledare

Josefine Johansson Zuazu, sakkunnig regelfrågor